

Broj: 01,02,03,03/2-05-1-2664/24

Sarajevo, 14. 4. 2025.

**IZVJEŠTAJ SA 150. ZASJEDANJA SKUPŠTINE IPU-a
TAŠKENT, 5 - 9. APRIL 2025.**

Zamjenik predsjedavajućeg Delegacije PSBiH u IPU-u Miroslav Vujičić, članica Delegacije PSBiH u IPU-u Ermina Salkičević-Dizdarević i predsjedavajuća Delegacije PSBiH u PAM-u Rejhana Dervišević učestvovali su na 150. zasjedanju Skupštine IPU-a koje je, u organizaciji Interparlamentarne unije i Skupštine Uzbekistana, održano od 5. do 9. aprila 2025. godine u Taškentu. U delegaciji su bili Jelena Rajaković, šefica Odjela za bilateralne odnose, i Amila Kličić, prevoditeljica.

Učesnici zasjedanja Skupštine IPU-a, najveće i najstarije međunarodne parlamentarne organizacije, raspravljali su o centralnoj temi pod nazivom „Parlamentarna akcija za društveni razvoj i pravdu“, kao i o brojnim drugim aktuelnim globalnim pitanjima i problemima.

U svom obraćanju u okviru plenarne rasprave o centralnoj temi zasjedanja, zamjenik predsjedavajućeg Delegacije PSBiH u IPU-u Miroslav Vujičić naglasio je da su jednakost i učešće u političkim procesima dva glavna principa na kojima se razvija demokratsko društvo. Kako je istaknuo Vujičić, parlamentarci imaju odgovornost da oblikuju budućnost svojih zemalja kroz donošenje zakona koji osiguravaju pravičnost, jednakost i razvoj društva. Zadatak parlamentaraca jeste da donošenjem zakona stvore okvir u kome će svi građani imati jednake šanse za napredak, kao i da ojačaju kontrolnu funkciju parlamenta kroz demokratske mehanizme nadzora rada izvršne vlasti.

Vujičić je upozorio na to da se parlamenti danas suočavaju s krizom legitimiteta jer demokratske institucije nisu uspjele da odgovore na neke od velikih izazova našeg vremena. Pozivajući parlamentarce da prepoznaju svoju odgovornost i da, kao donosioci zakona, unapređuju društveni razvoj i ostvaruju pravičnost za sve, Vujičić je naglasio da obnovom političkog dijaloga, poboljšanjem saradnje političkih stranaka i jačanjem učešća građana u donošenju odluka parlamentarci treba da se bore za demokratski legitimitet parlamenata, kao i za razvoj pravednog društva.

Članica Delegacije PSBiH u Interparlamentarnoj uniji Ermina Salkičević-Dizdarević obratila se na panel-diskusiji o temi: „Rastuća uloga BRICS-a u međunarodnim odnosima: Kakav je uticaj na Ujedinjene narode?“

U svom obraćanju na sjednici Stalnog komiteta IPU-a za pitanja UN-a poslanica Salkičević-Dizdarević posebno je potencirala pitanje o tome kako BRICS može doprinijeti boljem razvoju zemalja Zapadnog Balkana, imajući u vidu da smo na 16. samitu BRICS-a u Rusiji svjedočili, kako je rekla, demonstraciji sile ovog novog bloka koji je duboko uzdrmao multilateralizam u svijetu.

Posebno je naglasila historijsku i prirodnu orijentiranost Zapadnog Balkana ka Evropskoj uniji, odnosno članstvu u EU, naglašavajući da se odnos Zapada, ali i SAD-a, prema regionu povremeno mijenjao, kao i činjenicu da su zbog toga neke članice BRICS-a, posebno Rusija i Kina, zainteresirane da ostvare veći uticaj u regionu, a što se, kako je ocijenila, već dešava djelimično u Srbiji, te pokušava u Crnoj Gori, pa i u Bosni i Hercegovini. Uticaj sam po sebi nužno ne mora biti loš, ali ako je baziran na ekonomskim, a ne na političkim pitanjima, naglasila je Salkičević-Dizdarević.

Prema njenim riječima, svjedočimo da je BRICS više usmjeren kao platforma političkom, a ne ekonomskom djelovanju, što, kako je rekla, može biti izazovno, pa i opasno za zemlje Zapadnog Balkana, gdje se vrlo često zloupotrijebi takva vrsta uticaja od neodgovornih političara.

Ermina Salkičević-Dizdarević učestvovala je u ime Delegacije na 39. zasjedanju Foruma žena parlamentarki, koje je održano u okviru 150. zasjedanja Skupštine IPU-a u Taškentu. Tokom dvodnevnog zasjedanja Foruma učesnice su raspravljale o: unapređenju rodne ravnopravnosti i ulozi parlamenata u oblikovanju politika koje osnažuju žene; Rezoluciji Skupštine IPU-a za pitanje Palestine; parlamentarnoj strategiji za ublažavanje dugotrajnog uticaja sukoba na održivi razvoj, te o izboru rukovodstva Foruma za naredne dvije godine.

Također, Forum je obilježio 40. godišnjicu svog osnivanja, naglašavajući značaj dosadašnjih inicijativa za unapređenje uloge žena u politici i donošenju zakona.

Osim plenarnih sesija, održan je i panel o ženama u politici, na kojem su učesnice razmatrale izazove s kojima se žene suočavaju u političkoj sferi, kao i strategije za njihovo veće uključivanje u procese odlučivanja.

„Integriranje rodne perspektive u 'životne' teme, kako bi se osigurala ravnopravnost u političkom odlučivanju i pružila podrška ženama pogođenim sukobima, važan je segment kako u političkom djelovanju tako i odgovornom odnosu prema ugroženim ili zanemarenim

članovima/članicama našeg društva. Iskustva i preporuke s Foruma važni su resursi za unapređenje zakonodavnog okvira i politika koje osiguravaju jednakost spolova“, istaknula je poslanica Salkičević-Dizdarević u svom obraćanju u toku zasjedanja.

Na ovogodišnjem forumu predstavljena je i analiza zastupljenosti žena u nacionalnim vladama, odnosno u izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, kao i na poziciji šefa države. Iz izvještaja je jasno vidljivo da Bosna i Hercegovina može učiniti mnogo više i da ima ogroman prostor za povećanje zastupljenosti žena na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Za predsjednicu Foruma parlamentarki IPU-a ponovo je izabrana meksička senatorka Cynthia López Castro, koja je u prethodnom mandatu pokazala izuzetne rezultate u razvoju i promociji žena u parlamentu.

Ermina Salkičević-Dizdarević učestvovala je i u radu Komiteta za mir i sigurnost, gdje je aktivno radila na pripremi teksta rezolucije koja se odnosi na situaciju u Palestini. U svom obraćanju na sjednici tog komiteta poslanica Salkičević-Dizdarević iznijela je lična iskustva iz perioda rata u Bosni i Hercegovini i pozvala zemlje članice EU da podrže donošenje rezolucije o Palestini, na istim principima na kojima bi to uradili da je u pitanju neka od zemalja Evropske unije, a ne Palestina. Ona je naglasila da rezolucija sama po sebi neće zaustaviti krvoproliće i razaranje, ali da će jasno ukazati kakav stav zauzimamo u ovom historijskom trenutku.

Predsjedavajuća Delegacije PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Mediterana Rejhana Dervišević učestvovala je na sjednici Komiteta Interparlamentarne unije za promoviranje poštivanja međunarodnog humanitarnog prava, koja je održana u okviru 150. zasjedanja Skupštine IPU-a.

Sjednicom Komiteta, na kojoj je obavljena rasprava o temi: „Uloga parlamenata u rješavanju posljedica oružanog sukoba na djecu“, predsjedavao je Angelo Farrugia, predsjednik Komiteta i predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Republike Malte. Učesnici su razgovarali o sve težem položaju djece u zonama sukoba, gdje su izložena nasilju, regrutaciji, raseljavanju i ozbiljnim kršenjima ljudskih prava.

U svom obraćanju na sjednici Komiteta Dervišević je istaknula značaj uspostavljanja snažnog institucionalnog okvira i međunarodne saradnje u zaštiti djece pogođene oružanim sukobima. Prema riječima Dervišević, uloga parlamenta u donošenju boljih zakonodavnih mjera, uz korištenje međunarodnih pravnih instrumenata i jačanje saradnje s civilnim društvom, ključna je za suočavanje sa izazovima i pronalaženje rješenja za zaštitu djece u zonama sukoba.

Dervišević je naglasila da treba imati na umu da potrebe djece u zonama sukoba nisu samo akutne humanitarne potrebe, kao što su hrana i sklonište, već i dugoročni zahtjevi podrške

zajednice i porodice, mentalnog zdravlja u pogledu traume i socijalnih usluga, uključujući i izgradnju stalne društvene infrastrukture, kao što su stabilni životni uslovi i medicinska njega u ponovnoj izgradnji njihovih života.

Rejhana Dervišević govorila je i na 4. konferenciji Parlamentarne mreže Pokreta nesvrstanih, koja je održana u okviru 150. zasjedanja Skupštine Interparlamentarne unije. Konferencija je bila posvećena obilježavanju 70. godišnjice od održavanja Konferencije u indonežanskom gradu Bandungu i usvajanja Bandunških principa, kojim su potvrđeni temelji poštivanja osnovnih ljudskih prava i principa Povelje Ujedinjenih naroda, poštivanja suvereniteta i teritorijalnog integriteta svih naroda, kao i priznanje jednakosti svih rasa i naroda. U svom obraćanju učesnicima Konferencije Dervišević je, u svojstvu izaslanika PAM-a, naglasila da Konferencija pruža priliku da se potvrdi zajednička posvećenost Bandunškim principima na kojima počiva odbrana vrijednosti čovječnosti, solidarnosti i poštivanja vladavine prava. Prema riječima Dervišević, te vrijednosti predstavljaju srž misije i mandata PAM-a i ugrađene su u Povelju Mediterana, koju su usvojili parlamenti država članica PAM-a 2008. godine.

Dervišević je upozorila na to da su danas ti principi ozbiljno ugroženi i da se demokratske institucije i društvena kohezija suočavaju s brojnim i velikim izazovima, uključujući sve veće nepoštivanje Povelje Ujedinjenih naroda i odredbi međunarodnog i međunarodnog humanitarnog prava.

Istovremeno, svijet se, rekla je Dervišević, suočava i s nereguliranom upotrebom vještačke inteligencije i novih tehnologija; raširenom kampanjom dezinformacija i lažnih vijesti; neregularnim migracionim tokovima koje često podstiču kriminalne organizacije na štetu sigurnosti migranata, posebno žena i djece; nedovoljnim djelovanjem u borbi protiv klimatskih promjena i degradacijom okoliša, kao i s poremećajima u međunarodnoj trgovini.

Ocijenivši da je pred nama dug put suočavanja s ovim izazovima i rješavanja ovih pitanja, a posebno pitanja postizanja pune jednakosti i rodne ravnopravnosti, Dervišević je pozvala učesnike skupa da ostanu privrženi slovu i duhu Bandunških principa i Povelje Ujedinjenih naroda.

Na zasjedanju je učestvovalo više od 1400 delegata, uključujući oko 740 članova parlamenata iz približno 130 zemalja, uz prisustvo visokih zvaničnika Interparlamentarne unije, Ujedinjenih naroda, zvaničnika zemlje domaćina i brojnih međunarodnih nevladinih organizacija.

Na zasjedanju Skupštine usvojena je Taškentska deklaracija o parlamentarnoj akciji za društveni razvoj i pravdu, naglašavajući potrebu za obnovljenim naporima na društvenom razvoju kako bi se odgovorilo na postojeće i nove izazove.

U deklaraciji se ističe da je globalna agenda društvenog razvoja, započeta prije 30 godina, samo djelimično realizirana. Poziva na obnavljanje politike kako bi se uravnotežili zahtjevi tržišta s potrebama ljudi, fokusirajući se na tri ključne oblasti:

- ulaganje u ljude kako bi se izvršila transformacija iz siromaštva u prosperitet;
- demokratizacija privrede u korist onih koji su historijski bili lišeni svog pravednog udjela, posebno žena i mladih;
- jačanje institucija, uključujući učešće u reguliranju digitalnih tehnologija kao što je vještačka inteligencija.

Parlamenti su pozivani da razviju nacionalne planove za društveni razvoj i da se uključe u rasprave uoči 2. svjetskog samita za društveni razvoj koji će biti održan u Kataru, u novembru 2025. godine.

Zamjenik predsjedavajućeg Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Interparlamentarnoj uniji Miroslav Vujičić, članica Delegacije Ermina Salkičević-Dizdarević i predsjedavajuća Delegacije PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Mediterana Rejhana Dervišević sastali su se u Taškentu, na marginama 150. zasjedanja Skupštine IPU-a, s predsjednicom Parlamentarne skupštine OSCE-a Piom Kaumom.

Tokom otvorenog i prijateljskog susreta članovi Delegacije PSBiH informirali su predsjednicu PSOSCE-a o aktuelnoj političkoj situaciji u Bosni i Hercegovini, o čemu su iznijeli različita mišljenja i stavove.

Predsjednica PSOSCE-a izrazila je interesovanje za napredak Bosne i Hercegovine na evropskom putu. U vezi s tim, članovi Delegacije PSBiH istaknuli su da u našoj zemlji postoji usaglašen stav kada je riječ o evropskom putu BiH. Također su napomenuli da se stiče utisak da se pred BiH postavljaju značajno veći zahtjevi nego pred neke druge zemlje koje su suočene s većim problemima. Upozorili su i na činjenicu da Evropska unija neće biti dovršena zajednica dok ne integrira zemlje Zapadnog Balkana.

Predsjednica PSOSCE-a Pia Kauma izrazila je spremnost da tokom ove godine posjeti Bosnu i Hercegovinu.

ŠEFICA ODJELA
ZA BILATERALNE ODNOS
Jelena Rajaković

*Izvještaj odobrio Miroslav Vujičić, prvi zamjenik predsjedavajućeg Delegacije PSBiH u IPU-u

Dostaviti:

- članovima Delegacije PSBiH u IPU-u
- Kolegiju Predstavničkog doma
- Kolegiju Doma naroda
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda
- Kolegiju Sekretarijata
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH